

מאיירס ג'וינט
ברוקדייל

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך הגיל הרך

מדדי איכות להפעלת גני ילדים מהלך הפיתוח

אוקטובר 2025

כתיבה: מירב אסולין, הילה דולב, מירב תורג'מן, אורנה פז
עריכת לשון: רויטל אביב מתוק
עיצוב גרפי: ענת פרקו טולדנו

המשתתפים במחקר הפעולה המשתף לפיתוח מדדי איכות להפעלת גני ילדים:

ד"ר הילה דולב, ראש צוות הבטחת איכות, מכון ברוקדייל
מירב אסולין, חוקרת עמיתה, מכון ברוקדייל
אורנה פז, מנהלת אגף א', המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
ד"ר מירב תורג'מן, הממונה על גני הילדים (3-6), המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
סיגל נטף, ממונה פיתוח מקצועי וחדשנות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
איריס עץ הדר, ממונה שותפויות וקשר עם הרשויות, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
נעמי ציפורי, ממונה יחידה להפעלה פדגוגית, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
אורלי נעים, ממונה שילוב והכלה בגני ילדים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
טלי בוקסדורף, מדריכה ארצית פרויקטים מיוחדים, המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
ענת קדם, מפקחת מתאמת מחוז צפון
ברוריה שחר, מפקחת מתאמת מחוז חיפה
דורית מאור, מפקחת מתאמת מחוז ירושלים
מרב סליימן, מפקחת מתאמת מחוז העיר ירושלים
נירית סיג, מפקחת מתאמת מחוז תל אביב
ברכה יושע, מפקחת מתאמת מחוז המרכז
זהורית שטאל, מפקחת מתאמת מחוז מרכז בגני חמ"ד
ורד נוישטטר, מפקחת מתאמת מחוז דרום בגני חמ"ד
מורן תימור, מפקחת מתאמת מחוז דרום
פרידה קופשיץ, מפקחת מתאמת מחוז חרדי

בתהליך הפיתוח השתתפו גם מפקחות במחוזות, רכזות של היועצות במחוזות, גננות,
מנהלות מחלקת גני ילדים ברשויות המקומיות והורים.

פתיחה

הגיל הרך הוא תקופת חיים ייחודית ובלתי חוזרת שבה מונחות אבני היסוד לעתידו של כל ילד וילדה כבני אדם, כלומדים וכאזרחים. איכות החינוך בגיל זה איננה מותרות – היא תנאי הכרחי למימוש הפוטנציאל האנושי, לצמצום פערים חברתיים ולקידום חברה שוויונית, מתקדמת וחומלת.

מתוך אחריות עמוקה לחינוך בגיל הרך, יזמנו תהליך רחב ומעמיק להגדרת מדדי איכות חינוכית בגני הילדים בישראל. מטרת התהליך הייתה לנסח יחד – בעבודה משותפת עם מפקחות גני הילדים, עם נשות מקצוע בתחום החינוך בגיל הרך, ועם שותפים לדרך – הורים ונציגי רשויות מקומיות – תמונת איכות משותפת, ברורה ומחייבת.

המדדים שפותחו משקפים תפיסה חינוכית כוללת, המכירה בילדים כבעלי זכויות ופוטנציאל, בגנות כקהילה מקצועית מובילה ובקהילה כשותפה לעשייה. הם נועדו להנחות, להעצים ולהכווין את הפעולה החינוכית.

תהליך הפיתוח לווה בהקשבה עמוקה לשטח, בלמידה משותפת ובכבוד רב לידע המצטבר של המפקחות ונשות המקצוע בצוותי החינוך של הגיל הרך. החוברת שלפניכן מסכמת את הדרך שנעשתה – הדרך אל בניית שפה משותפת של איכות, המאפשרת התבוננות, צמיחה, שינוי והשראה.

אנחנו מבקשות להודות לכל מי שלקחה חלק במסע הזה – על המחויבות, הסבלנות, הפתיחות ורוח השותפות. אנו מאמינות שהמדדים ישמשו מצפן מקצועי שילווה את גני הילדים בדרך אל חינוך איכותי ומשמעותי – היום ובעתיד.

בברכה ובהוקרה,

אורנה פז
מנהלת אגף א', המינהל הפדגוגי, האגף לחינוך הגיל הרך
משרד החינוך

ד"ר מירב תורגמן
הממונה על גני הילדים
משרד החינוך

רקע ומטרה

באוקטובר 2024 פרסם מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל דוח מחקר שעסק במיפוי מערך הפיקוח על מסגרות החינוך לגיל הרך: מעונות יום וגני ילדים (בסרמן נבון ואח', 2024). המחקר נערך בין יולי 2022 לאוקטובר 2024 לבקשת האגף לחינוך הגיל הרך במשרד החינוך. מטרתו הייתה למפות את המצב הקיים, לזהות פערים ולגבש המלצות לשיפור ולחיזוק מערך הפיקוח כולו. בין ההמלצות שפורטו בדוח הודגשה החשיבות בהגדרת מדדי איכות לגני הילדים ברמה הארצית, כחלק מן המאמץ לגיבוש תפיסה מוסכמת של מהי איכות חינוכית במסגרות אלו.

המלצה זו נשענת על ממצאי מחקר המצביעים על ההשפעה של איכות מסגרות החינוך לגיל הרך על התפתחותם הקוגניטיבית, הרגשית והחברתית של הילדים. איכות גבוהה במסגרות אלו – המתבטאת באינטראקציות חיוביות בין מבוגרים לילדים, סביבה פיזית מותאמת, רציפות בטיפוח ויחס אישי – תורמת מאוד לשיפור בהישגים עתידיים, לכישורי שפה, לוויוסות רגשי ולחוסן חברתי (Melhuish et al., 2015; Slot, 2018). מחקרי אורך בין-לאומיים, כמו מחקר EPPE בבריטניה (Sylva et al., 2004) ומחקר NICHD בארצות הברית (NICHD Early Child Care Research Network, 2006) מראים כי ילדים שלמדו במסגרות חינוך איכותיות נהנו מהשפעות חיוביות שנשמרו לאורך זמן, גם לאחר כניסתם לבית הספר. כמו כן סקירה מקיפה של ה-OECD (2020) מצביעה על כך שמדינות המשקיעות בהגדרה והבטחה של איכות בגיל הרך מצליחות לצמצם פערים חברתיים ולחזק את שוויון ההזדמנויות. על כן, פיתוח סטנדרטים מקצועיים להפעלת גני ילדים הוא צעד מרכזי בבניית תשתית לפיתוח הילד, במיוחד עבור ילדים הגדלים בתנאים של פערים או סיכון.

בעקבות המלצה זו, נערך תהליך פיתוח של מדדי איכות להפעלת גני הילדים ביוזמת האגף לחינוך הגיל הרך ובשיתוף מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. תהליך זה נועד להניח תשתית מקצועית אחידה להערכת התנהלות גני ילדים ולהוות בסיס לפיתוח כלי לפיקוח, ללמידה ולשיפור מתמיד. בסיום תהליך הפיתוח נבחרו שישה ערכי יסוד, מדדי איכות עבור כל ערך ופריטים עבור כל אחד מן המדדים. ערכי היסוד, מדדי האיכות והפריטים נועדו לשמש מצפן להסתכלות על התנהלות מיטבית של גני ילדים.

מסמך זה סוקר את תהליך הפיתוח, את ערכי היסוד שעמדו בבסיסו ואת המדדים שגובשו במסגרתו.

צוות הפיתוח

כדי לפתח את מדדי האיכות להפעלת גני הילדים בישראל הוקם צוות פיתוח שהשתתפו בו בעלי תפקיד מן המטה ומפקחות מתאמות מן המחוזות השונים. הצוות נפגש שבע פעמים במהלך תשעה חודשים. צוות המחקר וצוות הפיתוח התבססו על ניסיון השטח, על מסמכי מדיניות של המשרד ועל מדדים דומים מן העולם כדי לקדם דיון בשאלות שעוסקות בבניית מדדי איכות. מהלך הפיתוח נעשה בגישה של מחקר פעולה משתף שבו הקבוצה שהחוקרים מלווים משתתפת השתתפות פעילה כדי להגיע לפתרון יישומי של בעיה נחקרת.

שלבי מהלך הפיתוח

- קבוצת הפיתוח המרכזית – באוקטובר 2024 הוקמה קבוצת פיתוח שהשתתפו בה נציגים ממטה האגף לחינוך הגיל הרך במשרד החינוך ומפקחות מתאמות מחוזיות. כאמור, מטרת הקבוצה הייתה לפתח מדדי איכות להפעלה של גני ילדים. במסגרת המהלך נערכו שבעה מפגשים של שלוש שעות כל אחד, בהובלת צוות המחקר ממכון ברוקדייל.
- שיתוף צוותי הפיקוח המחוזיים – בין המפגשים, שיתפו המפקחות המתאמות את צוותי הפיקוח במחוזות בתהליך הפיתוח ואספו מהם משוב, הערות ותובנות. התייחסויות אלו הובאו לדיון בקבוצת הפיתוח וסייעו לדייק את ערכי היסוד, את המדדים שנבחרו ואת הפריטים המפורטים בכל מדד.
- שיתוף רכזות היועצות – במפגש השישי הצטרפו לתהליך גם רכזות היועצות במחוזות. בעקבות המפגש איתן הוספו למדדים פריטים העוסקים בסטנדרטים של תרבות ואקלים מיטבי בגן על בסיס [חוזר מנכ"ל משרד החינוך - הוראת קבע מס' 0394](#) (פרק ד' - היערכות מערכתית ליצירת מוגנות ואקלים בטוח ולמניעת אלימות והתנהגויות לא מותאמות בגן הילדים).

■ שיתוף בעלי עניין נוספים – בחודשים מאי-יוני 2025 נערכו ארבע קבוצות שיתוף נוספות:

◦ שתי קבוצות עם גננות

◦ קבוצת שיתוף עם מנהלות מחלקות גני ילדים ברשויות המקומיות

◦ קבוצת שיתוף עם הורים

המפגשים בוצעו בזום ונמשכו בין שעה לשעה וחצי. מטרת המפגשים הייתה לשתף את חברי הקבוצות במהלך הפיתוח ולהיוועץ בהם בנוגע לו. המפגשים הונחו על ידי צוות המחקר של מכון ברוקדייל ושימשו כלי לתיקוף ולהעמקה של מדדי האיכות שגובשו עד לאותה עת.

כל בעלי העניין בקבוצת הפיתוח ובקבוצות השיתוף השונות הביעו הערכה לשיתופם במהלך. המפגשים היו חשובים והם רצו להשמיע את קולם.

” המפגש גרם לי להרגיש פחות שקופה. החשיבות היא על הגננת” (מנהלת גן)

המשתתפים ראו בתהליך הפיתוח הזדמנות להעמיק ולהתמקצע.

” יש פה הזדמנות לחידוד הפרופסיה, לתת בסיס לאיך רואים את גן הילדים, גם ממקום מחזק... יש פה הזדמנות לחדד ולהרים את המקום עבור כל אחד מאנשי הצוות.” (מנהלת מחלקת גני ברשות המקומית)

תוצר תהליך הפיתוח

כדי להגדיר מדדי איכות להפעלת גני ילדים יש צורך במסגרת שמבוססת על ערכי יסוד ברורים. ערך יסוד הוא עיקרון מנחה המהווה מצפן ערכי להתנהלות מיטבית של גני ילדים. הערך הוא רחב ומופשט. כדי לוודא שהערכים לא נשארים רק בגדר הצהרה, הוגדרו מדדים המפרטים כיצד הערכים באים לידי ביטוי בפועל. כאשר עוסקים במדדי איכות בחינוך, המדדים מחולקים למדדים מבניים, אשר עוסקים בתשתית ובמבנה הפיזי ולמדדים תהליכיים, המשקפים את התנהלות כל באי הגן. כל מדד פורק לכמה פריטים המשקפים את הפעולות או את המאפיינים הייחודיים שאפשר לראות בשטח. להלן הגדרות ערכי היסוד, פירוט המדדים ודוגמאות של פריטים בעבור כל ערך:

ערכי היסוד להפעלה של גני ילדים

הגדרות

שלומות הוליסטית של הילדים (Triple Well-Being)

השלומות ההוליסטית היא גישה רב-ממדית הרואה באדם ישות המורכבת ממגוון היבטים המשלימים זה את זה. היא חותרת לאיזון בין הרווחה הפיזית, הנפשית, החברתית והסביבתית של האדם ולשגשוג. עקרונות אלו מבוססים על ההבנה כי אין אפשרות להתמקד בממד אחד בלבד של השלומות מבלי להתחשב בקשרים הדינמיים וההדדיים בין הממדים השונים.

שלושת הממדים של שלומות הוליסטית הם חלק מגישה שרואה את רווחת התלמיד כמורכבת משלושה תחומים משלימים:

- 1. ממד אישי:** מתמקד ברווחה הפיזית והרגשית של התלמיד עצמו, כולל ביטחון עצמי, בריאות גופנית ובריאות נפשית. טיפוח עולם פנימי מאוזן ועמוק שיאפשר להתמודד עם אתגרי העולם המודרני.
 - 2. ממד חברתי:** מדגיש את החשיבות של הקשרים החברתיים והקהילתיים של התלמיד, כולל המשפחה, החברים והגן. חיזוק החיבור בין בני אדם, טיפוח קשרים וכישורים חברתיים, אמפתיה לקבוצות אחרות.
 - 3. ממד סביבתי:** מתמקד בחיבור של התלמיד לטבע ולסביבה, ומעודד מודעות סביבתית ואחריות כלפי כדור הארץ.
- גישה זו מדגישה את הקשר ההדדי בין שלושת הממדים וכי רווחת התלמיד מושפעת מכל אחד מהם ומשפיעה על כל אחד מהם.

ערך יסוד: בטיחות ומוגנות

הגדרה: גן הילדים מבטיח את שלומם ואת בטיחותם של כל ילדי הגן ושל צוות הגן בפעילויות שונות בתוך הגן, בחצר ומחוץ לגן ובמרחבים וירטואליים שאליהם הם נחשפים במסגרת הגן. בכך מובטחת זכותם של כל ילדי הגן ושל אנשי הצוות לשמירה על גופם, על בריאותם, על רווחתם הנפשית ועל רכושם.

לתשומת הלב: יודגש כי יש תנאים הכרחיים לקיום בטיחות ומוגנות הקשורים למדדים מבניים, לדוגמה: צמצום מספר הילדים בגן (המלצה: 19 ילדים). בכל גן שבו ישולבו שלושה ילדים ויותר בעלי זכאות לחינוך מיוחד, הצוות יכלול גננת נוספת מן החינוך המיוחד.

מדדים תהליכיים: בטיחות ומוגנות; רווחה נפשית ורגשית; בריאות פיזית; איתור ילדים המצויים בסיכון להזנחה או התעללות; ניהול מצבי חירום

דוגמה לפריט במדד בריאות פיזית: הצוות משתמש בפרקטיקות המעודדות שמירה על הגינה אישית שלהם ושל הילדים

מדדים מבניים: מרחב הגן והחצר; תזונה

דוגמה לפריט במדד מרחב הגן: הריהוט והציוד הם בטוחים, נקיים ונמצאים במצב תחזוקה טוב (מרחב הגן והחצר)

ערך יסוד: הון אנושי איכותי

הגדרה: הון אנושי בגן הילדים מתייחס לכלל אנשי המקצוע המעורבים בחינוך ובטיפול בילדים, לרבות צוות הגן ואנשי מקצוע נוספים התומכים בתהליך החינוך ובראשם מנהלת הגן. הון אנושי איכותי מאופיין במקצועיות, בידע ובחוסן, בצד יחסים בין-אישיים חיוביים, יכולת למידה והתפתחות מתמדת הרלוונטית לגיל הרך. איכות הצוות מתבטאת במנהיגות ובהובלה של מנהלת הגן וביכולת להציב חזון חינוכי ולקדם עבודה משותפת על פיו, כל זאת לצד מתן דוגמה אישית. צוות איכותי מוביל תהליכי למידה, מיישם חדשנות פדגוגית, מטפח חשיבה רפלקטיבית ומתאים את גישתו לצורכי הילדים בסביבה מתפתחת.

מדדים תהליכיים: ידע מקצועי; מנהיגות והובלה
דוגמה לפריט במדד מנהיגות והובלה: מנהלת הגן נותנת משוב אישי לילדים באופן שמקדם פעלנות ועבודה מתוך חוזקות

מדדים מבניים: צוות הגן; מעטפת הגן; תעודות והכשרות הצוות

דוגמה לפריט במדד תעודות והכשרות הצוות: מנהלת הגן והגננת העמיתה בעלות מע"ר בתוקף

ערך יסוד: ביטוי אישי

הגדרה: לצוות הגן וילדים יש זכות ואפשרות להשמיע את קולם ולבטא את עצמם בדרך המתאימה להם על פי העדפותיהם, יכולותיהם וסגנונם האישי, באופן חופשי ומכבד. העשייה החינוכית כולה מתרחשת על בסיס היכרות מעמיקה של צוות הגן עם כל הילדים והילדות ועם הצרכים ותחומי העניין שלהם ובכך משפיעה על התרבות של הגן: בחירת התכנים, יישום רעיונות, ארגון המרחב, ניהול הזמן ועוד. להורים ניתנת האפשרות להביע את דעתם בשיח מכבד ובהקשבה.

מדדים תהליכיים: אינטראקציה בין הצוות ובין הילדים; אינטראקציה בתוך הצוות; אינטראקציה בין הילדים ובין עצמם; אינטראקציה בין הצוות ובין ההורים; פעלנות
דוגמה לפריט במדד פעלות: הילדים משתתפים בעיצוב הסביבה החינוכית, למשל בהבאת תכנים מעולמם האישי

מדדים מבניים: מרחב הגן והחצר

דוגמה לפריט במדד מרחב הגן והחצר: חצר הגן מאפשרת משחק חופשי, חקר, חיבור לטבע ולסביבה וכן מפתחת יכולת גופנית (מרחב הגן והחצר)

ערך יסוד: למידה

הגדרה: גן הילדים הוא מסגרת חינוך המקדמת את הילדים והילדות בכל תחומי ההתפתחות והמיומנויות הרגשיות, החברתיות, השפתיות והאוריינות, המשמשים תשתית לקידום כלל תחומי ההתפתחות באופן הוליסטי ובהתאמה לכל ילד. מסגרת החינוך אף מקדמת ערכים, פיתוח מיומנויות וידע המותאמים למציאות משתנה בדגש על תהליכי הוראה איכותית, הערכה ולמידה חווייתית, כל זאת בהלימה לתפיסת הגן עתידי.

מדדים תהליכיים: תוכנית פדגוגית; ניהול זמן; פרקטיקות הוראה ולמידה

דוגמה לפריט במדד פרקטיקות הוראה ולמידה:
צוות הגן מעודד את הילדים לשאילת שאלות ולמידה מתוך פליאה

מדדים מבניים: מרחב הגן והחצר

דוגמה לפריט במדד מרחב הגן: ריהוט הגן והחצר
וכן ארגון המרחב מותאמים למשחק ולמידה
מבחינת גיל הילדים באופן נגיש המאפשר את
עצמאות הילדים במרחב

ערך יסוד: קהילתיות

הגדרה: גן הילדים משמש מרחב בטוח המטפח תחושת שייכות בקרב קהילת הגן – ילדים, הורים וצוות הגן (גן כקהילה), וכן בינה ובין הקהילה שבה הגן נמצא. צוות הגן פועל ליצירת מערכת יחסים קרובה ושיתופי פעולה משמעותיים וסדורים בקהילת הגן ובקהילה שבה נמצא הגן, באופן שבו כל אחד ואחת ירגישו בעלי משמעות. זאת כדי לקדם ערכים של אחריות ומעורבות חברתית.

מדדים תהליכיים: תוכנית עבודה ארגונית-ניהולית; עבודה עם הקהילה

דוגמה לפריט במדד עבודה עם הקהילה: צוות הגן מקיים שגרות של טקסים, אירועים ומפגשים המחברים את קהילת הגן לקהילה שבה הגן נמצא

ערך יסוד: הכלה

הגדרה: הכלה היא תפיסה חינוכית המאפשרת לכל ילד ללמוד בגן ילדים בתוך קהילת מגוריו. על פי התפיסה, צוות הגן יפתח היכרות מעמיקה עם הילדים ויזהה את מאפייניהם הייחודיים, את יכולותיהם, את צורכיהם ואת חוזקותיהם. צוות הגן יספק הזדמנות שווה לכל הילדים לרכוש ידע, להשתייך, להשתתף ולהתקדם למיצוי היכולות הטמונות בהם, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות על פי הצרכים המשתנים (ארגוני, פדגוגי, רגשי חברתי ופיזי) ובשותפות עם הורי התלמידים והקהילה.

מדדים תהליכיים: מענה מותאם לכל ילד; אינטראקציה בין הצוות ובין הילדים; אינטראקציה בין הצוות ובין ההורים; פרקטיקות הוראה ולמידה

דוגמה לפריט במדד אינטראקציה בין הצוות ובין הילדים: מנהלת הגן והצוות פועלות לטיפוח נורמות הכלה בקרב הילדים

מדדים מבניים: מרחב הגן והחצר

דוגמה לפריט במדד מרחב הגן והחצר:
מרחבי הגן והחצר מותאמים לכל הילדים
באופן שמאפשר פעילות בטוחה, נוחה ומונגשת

תיקוף מדדי האיכות

תיקוף המדדים נעשה בשלושה אופנים:

א. **שימוש בגישת מחקר פעולה משתף** (Participatory Action Research – PAR) כדי להבטיח שהתוצרים ישקפו במדויק את הצרכים, הערכים והמאפיינים של גני ילדים איכותיים. מתודולוגיה זו התמקדה במעורבות רחבה של בעלי עניין בתהליך התיקוף (MacDonald, 2012). התהליך כלל:

1. **הטרוגניות של המשתתפים** – בתהליך הפיתוח השתתפו מגוון רחב של בעלי עניין החל מאנשי מקצוע בתחום הפיקוח (מפקחות מתאמות וצוותי פיקוח), ואנשי מקצוע ממטה האגף לחינוך הגיל הרך במשרד החינוך, דרך בעלי תפקידים במחוזות (רכזות של יועצות במחוזות) ובעלי תפקידים ברשויות מקומיות (מנהלות מחלקת גני ילדים ברשויות מקומיות) וכלה במשתמשי קצה ישירים (מנהלות גן והורים). הטרוגניות זו הבטיחה ייצוג של מגוון זוויות ראייה בנוגע להיבטים פדגוגיים, מבניים וקהילתיים.

2. **תהליך שיתופי מובנה** – בוצע איסוף נתונים איכותניים ונערכו פגישות פיתוח שכללו דיונים קבוצתיים, סדנאות עבודה וקבוצות לשיתוף בעלי עניין. שיתוף זה אפשר דיאלוג מעמיק על מאפיינים של גן איכותי ובחינת מדדים בשיטתיות ובאופן מקיף.

3. **השתתפות פעילה של המשתתפים בתיקוף המדדים** – כל המשתתפים התייחסו לתפיסתם על מהו גן איכותי והביעו את דעתם בנוגע לששת ערכי היסוד. מהלך זה אפשר לבחון את ערכי היסוד, את המדדים ואת הפריטים שקבוצת הפיתוח גיבשה ובכך להעלות מדדים ופריטים נוספים וכן לדייק ניסוחים של הפריטים שגובשו.

ב. **שימוש במסמכי מדיניות** – תהליך פיתוח ותיקוף המדדים כלל בחינה של הפריטים שהוגדרו והשוואתם אל מסמכים מרכזיים במדיניות החינוכית בישראל, כגון מפת המדדים להערכת גננת; מסמכי הגן העתידי; והוראת קבע מס' 0394, פרק ד', העוסקת בהיערכות מערכתית ליצירת מוגנות ואקלים בטוח ולמניעת אלימות והתנהגויות לא מותאמות בגן הילדים.

ג. **שימוש במדדים מוכרים בעולם** – המדדים שפותחו נבדקו בהשוואה לכלים בין-לאומיים מוכרים המשמשים הן למחקר הן לפיקוח על מסגרות לגיל הרך:

1. **Early Childhood Environment Rating Scale third edition (ECERS-3)** – כלי המשמש מחקרים בעולם להערכת איכות הסביבה החינוכית במסגרות לגיל הרך

2. **Guide to the National Quality Framework – Australian Children's Education & Care Quality Authority** – מדרך של גוף הפיקוח באוסטרליה הבודק איכות חינוך וטיפול בילדים

תהליך התיקוף המשולב שהשתמש בשלוש המתודולוגיות הללו סיפק מסגרת מבוססת, מהימנה ורלוונטית להערכת איכות בגני ילדים. שילוב בין מעורבות המשתתפים, התאמה למסמכי מדיניות והשוואה לכלים בין-לאומיים מבטיח שהמדדים שפותחו יוכלו לשמש תשתית לבניית כלי יעיל לשיפור איכות החינוך במסגרות לגיל הרך.

צעדים להמשך

- המשך שיתוף בעלי עניין במדדי האיכות להפעלת גני ילדים
- שימוש במדדי האיכות כקריטריונים לבחינה של גן איכותי
- הטמעת שימוש בשפה של מדדי איכות ברמת המטה והמחוזות במשרד החינוך
- ביסוס שיתופי פעולה וקביעת סדיריות עם הרשויות המקומיות לצורך הטמעת מדדי איכות בגני ילדים והכשרת תומכות החינוך בנושאים אלו
- בניית כלי פיקוח עבור מפקחות על גני ילדים המבוסס על מדדי האיכות

בסרמן נבון, ל., פורזיקי, ו., אסולין, מ., שטרן קטרי, ר. ודולב, ה. (2024). מיפוי מערך הפיקוח על מסגרות חינוך לגיל הרך בישראל. דמ-011-24. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)

MacDonald, C. (2012). Understanding participatory action research: A qualitative research methodology option. *The Canadian Journal of Action Research*, 13(2), 34-50. [🔗](#)

Melhuish, E., Ereky-Stevens, K., Petrogiannis, K., Ariescu, A., Penderi, E., Rentzou, K., Tawell, A., Slot, P., Broekhuizen, M., & Leseman, P. (2015). *A review of research on the effects of early childhood education and care (ECEC) upon child development*. CARE project; Curriculum Quality Analysis and Impact Review of European Early Childhood Education and Care (ECEC). Technical Report. European Commission. [🔗](#)

NICHD Early Child Care Research Network (2006). Child-care effect sizes for the NICHD Study of Early Child Care and Youth Development. *American Psychologist*, 61(2), 99–116. [🔗](#)

OECD (2020). *Quality Early Childhood Education and Care for Children Under Age 3: Results from the Starting Strong Survey 2018*. OECD Publishing. [🔗](#)

Slot, P. (2018). *Structural characteristics and process quality in early childhood education and care: A literature review*. OECD Education Working Papers. [🔗](#)

Sylva, K., Melhuish, E., Sammons, P., Siraj-Blatchford, I., & Taggart, B. (2004). *The Effective Provision of Pre-School Education (EPPE) Project: Final Report*. DfES/Institute of Education. [🔗](#)